

Előfizetési árak:
 Egész évre . . . 10 frt — kr.
 Félévre 5 „ — „
 Negyedévre . . . 2 „ 50 „
 Egy óra 85 „
 Egyes szám ára 4 kr.

Kiadóhivatal:
PÉCSÉTT, Király-utca 4. sz.
 Az arany hajó szállodával szemben.
 hová az előfizetések és a lap szétküldésére vonatkozó felszólalások intézendők.

Szerkesztői iroda:
PÉCSÉTT, Széchenyi-tér 12. sz.
 hová a lap szellemi részét illető minden közlemény intézendő.

Kéziratok vissza nem adatnak

Hirdetések

a kiadóhivatalban vétetnek is

PÉCSI FIGYELŐ

POLITIKAI NAPILAP.

Március 15.

(*) Harangok nem zúgnak, mozdulatlan marad a hivatalos apparátus, a katonaság nem vonul ki, az egyház sem örvend, a kalendáriumban is csak olyan szürke ez a nap, mint a többi és mi mégis ünnepet ülünk.

Március 15 ike a magyar nép legnagyobb ünnepe, a magyar szabadság születésnapja. Ettől a naptól számítják népünk újjászületését, mert ezen a napon hullottak le a bilincsek a jobbágyok kezéről.

A szabadság angyala testvéreivel, az egyenlőség- és testvériséggel átrepülték e hon bérceit és rónáit, és mindenütt harsonával ébresztették fel a nemzetet hosszú alétságból és a tettek mezejére szólították.

Negyvenhatsz virradt reánk azóta e szép és emlékezetes nap, mely keletkezett, mint a virágos tavasz, kifakadt, mint a mosolygó rózsabimbó, ragyogott, mint hajnali csillag, midőn a fölkelő nap ébredését jelenti.

Az eszmék, melyek már ekkor meg voltak érve a nemzet szívében, felszínre törtek és a tettek mezejére szólították a honfiakat. A mi máskor hosszú századok alatt fejlődött ki, az ama rövid néhány óra alatt törvényerőre emelkedett.

És vajjon ki tette ezt? A nép akarata, kezében a szabadság, testvériség és egyenlőség vért nem kívánó fegyverével. E három fenséges eszme emelte fel a népet Istenhez s követelte vele született jogait. Hiszen a nép akaratában nyilvánul az Isten akarata, mely lelkesül minden jóért és igazságosért.

Egész történelem, valóságos legenda-kör fűződik e naphoz, mely szereplőit mithoszi ragyogással övezi körül. E nagy napon az átaludt szá-

zadokat egyszerre ugrotta át nemzetünk, e nagy napon támadtunk föl lethargikus álmunkból, e nagy napon léptünk a kultúr népek nagy családjába, midőn az egyenlő jogokat és szabadságokat kiterjesztették a haza minden egyes polgárára.

Megnyitottuk a börtönöket, szárnyat adtunk a gondolatnak, hogy repüljön, szálljon magasan. Tekintélyt szereztünk a magyar szónak, hogy uralkodjék Kárpátoktól Adriáig. Kardot adtunk a nemzet kezébe, hogy védje a hazát, oltalmazza a tulajdonává lett házi tüzhelyet.

A „Talpra magyar“ gyújtó szavai, miként égi tűz hatották át a nemzet fiait és talpra állt az egész ország a szabadság háromszínű lobogója alatt.

A dicső eszme százazreket kent föl hőskök és ezreket avatott a szabadság és honszerelmé mártýraivá. Meseszerű harcot vívott a nemzet érted, ó szabadság! és szinte hihetetlen, hogy egy-egy nemzet oly erőt fejthessen ki, mint milyenek példáját a mult igazolja.

A szabadságharc dicső eseményeit tesztüled, szabadság! ki mindezt nem századok, nem évek, nem hónapok, hanem egy nap alatt létesítetted.

Illő és kegyeletes dolog tehát örök időnkig megemlékezni március 15-én, a szabadság feltámadásának napján a küzdőkről, a dicső hősekről, midőn a kivívott szabadság lángrózsákat tűzött a hivatott apostolok keblére, és nemzeti színű zászlót adott a hősek kezébe, mely alá a nemzet fiai gyülekeztek és gyűlnek az évfordulón is sok helyütt, a hol ünneplik a szabadság hajnalhasadását.

A történelem eme tündöklő fényes lapjai után sötét lapokat forgat a magyar számára. A fényt követte az arny. Elbuktunk. Tizennyolc évi gyász és megaláztatás után juthattunk csak oda, a hol ma is állunk.

És ez mind azoknak tudandó fel érdemül,

a kik akkor életüket áldozták hazánk szabadságáért.

Az idő kereke azonban forog, a kor szelleme változik, de valamint a hosszú, rideg telet enyhe szellőjü tavasz követi, azonképpen a mostani hasznos korszakot ismételve követni fogja az eszmék korszaka.

A természet örök körforgása ez. A népeknek is, miként a gyermeknek folytonos foglalkozás kell. Ha nem foglalkozik a gyermek játékaival, ha nem alkothat, úgy rombol. Ekként tesznek a népek is.

A népet intézői most hiábavaló játékokkal szórakoztatják, a mire már-már ráunt és más foglalkozás után néz.

Mert tudvalevőleg a szabadság nem csinál pénzt, sem kicsi, sem nagy bankókat, nem végez munkát — ez a kormányok feladata a szabadság istenének kegyelméből.

A mostani kormányok pedig nem értik a szabadság szózatát, előzői pedig félreértették.

A mostani kormány emberei úgy értik, hogy nekik minden szabad, és nem akarják érteni, hogy olyan dolog is van, a mi nekik sem szabad.

Ilyen dolog az, hogy a nép érzelmeivel játszanak, hogy megrontották azt a szellemet, mely a magyar sajátja volt. Hisz a magyar életét, mindenét áldozta a dicső szabadságért ingyen; ma pedig választ, szavaz, birkaként eladja magát — pénzért.

Ime, így változtak az idők!

De azért mi mégis ünnepeljük szívünkben a szabadságot és dicsőítjük hangos szavakban.

Mert mi az oltárt tartjuk szentnek, nem pedig a papot. Az eszme él, a szabadság eszméje, nem pedig az anyag.

Földi salaktól meg kell tisztulni a szabadság szent isteneszméjének, de ez csak úgy lehet, ha igazi papjai, apostolai lesznek.

Adja az Ég, hogy úgy legyen!

A „Pécsi Figyelő“ tárcája.

Nemes Pala Pista története.

(Elbeszélés az 1848-91-iki szabadságharc és a Bach-korszakból.)

III.

Március 15-ike a Bach korszakban.

Jól volt kigondolva a dolog. Pista és pajtásai alföldi fiúk voltak és lovasoknak születtek, kár lett volna őket cserepárokhoz besorozni, így legokosabb volt a Pozsony, Nyitra és Bars megyéből ujoncozott vegyes ajku Kóburg-huszárokhoz beosztani, kiknek nem adatott meg a szerencse, hogy haza jöhettek volna itthon harcolni az igazságért, hanem Radeczky alatt kellett nekik fájó szívvel a szabadságszerető olaszokat kaszabolni.

Volt a szegény Pistának mit mesélni a haza sorsa felől, mert azoknak a jó fiuknak ott a mesze Olasz-öldön fogalmuk sem volt az itthon történetek felől.

Egy eset volt ugyan, midőn egy Csekey nevű őrmester valahogy egy „felhíváshoz“ jutott, mely a magyar kormány által a külföldön levő magyar ezredkekhez volt intézve. Fel is olvasta ezt a kaszárnyában Csekey, de megadta az árát, mert sáncfogságra ítélték érte.

A honvédhuszárokból besorozott Kóburg-huszárokra is éber szemmel figyeltek s meghagyatott nekik, hogy az otthon történetekről se szó, se beszéd ne legyen többé.

Pista gyerek a régi huszárok között csakhamar feltűnt mint született jó lovas, e mellett mint irás-tudó ember, nemsokára káplársággig vitte.

Az ezred nagyobb része Radeczkyvel harcolt az olaszok ellen, csak a honvéd gyerekeket hagyták a depónál. Hiába no! nem bíztak bennök.

Volt hát ideje Pistának az egész nyáron levelet levél után írni, édes anyjának, no meg szeretett Juliskájának, a kiktől aztán megtudhatta volna, mi történik itthon a nyár derekán, — de biz az ő levele sem érkezett meg soha a hajduságba, viszont ő sem kapott egy árva vigasztaló sort sem, a szüle és haza hogylétéről.

Bekövetkezett az ősz. Az olaszok leverve. A temérdek Olaszországba transportált és besorozott magyar honvédektől tudta meg csak Pista fiu, mi történt Világosnál és így tovább Arad, Temesvár s Komáromnál stb.

Sirt szegény fiu ott, a hol senki sem látta. Kár romkodott ott, a hol mindenki hallotta, hogy pedig miért sirt és miért káromkodott, azt pedig csak ő tudta.

Évek teltek el. Itthon kitombolta magát a bosszu. A besorozott honvédekből is az arra való sarzsihoz jutottak. Már 1854. évben Pistának is őrmesteri és sok volt honvéd tiszt pedig, császári királyi kard bojtot viselt.

Itthon is belátták, hogy a magyar mindenben megbízható, ha már egyszer tisztségre vállalkozott.

A csendőrséghez kezdték a magyar gyermekeket használni. Természetesen, minden állomáson vegyest, csehekkel és polyákokkal.

Olaszországban is különösen az arra való altiszteket felszólították, kinek volna kedve a csendőrséghez átmenni? Így Pista is a felszólítottak között volt — és ekkép gondolkozott: megyek, legalább ha Magyarországra jutok, a fájó sebeket nem feltépni, hanem beheggeszteni törekszem.

Pistát Magyarországra helyezték lovas csendőrorrmesternek. Alföldre jutott. Mezőtur volt az első állomása. Meg is írta ezt az örömhirt övéinek, hogy március 14-én már állomáson lesz, de azt nem írhatta meg, mert nem tudta, hogy már március 15-én pedig szolgálataba lesz.

Nem hiába szerencsétlen a 13. szám, mert

március 13-án keredet utnak Balog Ferenc uram Juliska leányával, meg Ns. Paláné asszonyommal utnak Mezőturra, hogy a Pista gyerek még csak meg se melegedjék itthon a hazába, hanem az anya, a jegyes és a leendő após átkarolhassa a haza földjén elveszetteknek hit Pistájukat.

A ki ismeri az alföldi, különösen az akkori tavaszi utakat, annak fogalma lehet, hogy még azon a tűzvérű ötös fogaton is, melyre Mezőturra iparkodtak, március 15-én este érkezhettek csak Turkeveig.

Sok előkelő nagy birtokos kun nemes lakik Turkeveiben. Hogy pedig nagy hazafiak hírnevében állottak és így egy kis felügyeletben is részesültek az akkori közigazgatási közegek részéről, az magától értetődik.

Pistának itt volt az első szolgálattétele. Megjelent Turkeveiben március 15-én két csendőrorrmesterrel azon rendelettel, hogy minden tömeges gyülekezést megakadályozzon, a hol pedig, lett légyen az bár magánylak, policiális engedélyt nem tud a házi gazda a nagyobb számú összejövetelre felmutatni, ott a vendég sereget először felezőlitás, s ha es nem használ, karhatalommal szét kell osztani, mert a marcis 15-e éppen nem alkalmas nap az összejövetelek megtartására. (?)

Turkeveiben még akkor sok olyan nemes birtokos patriarchalis kuria volt, hol a kapu azért volt örökké tárva, hogy az utas, bármikor behajthasson.

Balog Ferenc uram is meglátott az esti szürkületben egy ily nyitott kaput, s látta azt is, hogy egy cigány banda húzódik befelé a folyosóra. A nagy kiterjedésű udvaron pedig ssáma sincs, annyi a kocsi, hogy biz Isten azt gondolta, itt legalább is lakodalom van. Már pedig ott szivesen látják a vendéget. Nem is tekintőtött sokat, hanem egyenesen behajtatott tajtékot öt pejcsikójával a vendéglátó udvarra.

* **Az országos filoxera-bizottság módosított szervezeti szabályai.** A földmivelésügyi miniszter az 1883. évi XVII. t. cikk 10. §-a alapján alakított országos filoxera-bizottság részére a következő új szervezeti szabályzatot állapította meg: „A bizottság tagjait határozatlan számban a földmivelésügyi miniszter nevezi ki. E bizottság feladata: a filoxeraügyben tervezett és a bizottság elé terjesztett kormányintézkedések megbirálása és véleményadás a mindazon idevágó kérdésekben, melyekben a miniszter a bizottság véleményét kikéri, valamint esetleg saját iniciatívájából ezen ügyre vonatkozólag teendő javaslatok és indítványok előterjesztése. Az országos bizottság — feladatának sikeresebb teljesíthetése végett — kebelében egy szűkebb körű „állandó bizottság“-ot alakít. Ezen szűkebb körű állandó bizottság tagjai: az országos bizottság által választott öt tag; továbbá a földmivelésügyi miniszter által kinevezett öt miniszteri tisztviselő és pedig a miniszterium illetékes főosztályának és ügyosztályának vezetői, a szőlőszeti és borászati főfelügyelő, az állami rovarügyi állomás főnöke, és a bizottság jegyzője. Az állandó bizottság feladata a filoxera ügyben mint szaktanácsadó a kormány mellett működni; a fölmerülő és eléje terjesztendő esetekben a teendők iránt nyilatkozni és mindazokra nézve, miket ez érdemben szükségesnek tart, a miniszternek előterjesztést és javaslatot tenni.“

* **Az állatorvosok oklevelének bemutatása.** A földmivelésügyi miniszter az állatorvosok oklevelének bemutatása és kihirdetése tárgyában a következő rendeletet adta ki: Több ízben tapasztalván az, hogy az egyes törvényhatóságok területén letelepülő állatorvosok állatorvosi oklevelüket az 1888. évi VII. törvény cikk 119. §-ának ellenére, a gyakorlat megkezdése előtt a kerületi állami állatorvos utján a törvényhatóságnak beiktatás és kihirdetés végett nem mutatták be, értesitem a közönséget, hogy az olyan állatorvos vagy állatorvosi gyakorlatra jogosított gyógykovács, aki gyakorlatot folytat, mielőtt a törvény fentidézett rendelkezésének eleget tett volna, ez által kihágást követ el, mely 100 forintig terjedhető s az 1888. évi VII. törvény cikk 156. §-ában megjelölt célokra fordítandó pénzbüntetéssel büntendő.

Hirek.

Pécs, 1895. március 14.

— **(Pécs város közigazgatási bizottsága)** ma délelőtt 10 órakor tartotta ülését 17 bizottsági tag jelenlétében. Az egyes szakelődök jelentései jórészt felolvasás nélkül tudomásul vétettek. Krausz Simon és Ráth Mátyás, mint a kihágási felelősségi bíróság tagjai letették az esküt. Egy parafolyó ügy elintézése után az ülés fél tizenegykor véget ért.

A házigazda természetesen rendkívüli szívesen fogadta őket. A sok vendég urnő, a ház asszonyával együtt majd megették Paláné asszonyomat, hát még Juliskát, midőn megtudták, hogy mi célból és hova iparkodnak. Balog Ferenc uram pedig vacsora előtt quaterkák mellett beszélte el kun nemes fiait előtt utjuk célját.

Nem sokára jelentette a ház urnője, hogy roskad már az ebédlő asztala a jó ételektől, az urakat várja. Asztalhoz ült a nagy társaság.

Áldomásokat nem mondtak, mert akkor még a falaknak is füle volt, hanem nagyokat ittak és koccintottak a haza sorsának jobbra fordulására.

A cigánynak pedig egyre huzni kellett azt a divatos nótát: „Megvirrad még valaha, nem lesz mindig éjszaka.“

Folyt a jókedv, a mennyire a haza feletti bánatot borba lehetett fojtani.

Hiába, a bánat, a keserűség éppen úgy rést tör magának, mint az öröm. Fel áll egy Tuhutum kinézésű 48-as volt harcos, és megható szavakban ecseteli a március 15-ik nagy napját. Hasonlatot tett a 48-as évi hajnal — és a mai setét zord éjszaka között, mely Magyarország láthatására nehezült. Egy jobb jövő reményében poharat emel a hontalanok egészségére, a börtönben sanyalódók szabadulására és a haza újabb felvirágzására.

Az elfojtott lelkesültség kitört. A vendégsereg koccintott, éljenezett nagyokat, a cigány pedig rákezdte utána a Rákóczyt.

A tiltott Rákóczy nótá elhallatszott a nagyvendéglőig, hol Pista csendőrtársaival gunnyasztott. Fáj a szíve, hogy ő most honn, állomásán nem lehet és a rideg szolgálat megfosztotta őt azon rég óhajtott boldogságtól, hogy anyját és jegyesét keblére szeríthetné, kik bisonnyal már megérkeztek Mezőtúrra és várják az ő haza érkeztét dobogó szível.

Az egyik polyák csendőr figyelmesé teszi Pistát hogy valahol a városban összejövetelnek kell lenni, és hallja a tiltott Rákóczy nótát.

— **(Március 15.)** A pécsi keresk. ifjak kaszinója f. hó 15-én este fél 9 órakor március 15-iki ünnepélyt rendez saját helyiségében.

— **(Pécs város egészségügye)** a tisztifőorvos jelentése szerint a lefolyt február havában, hasonlítva az előző havihoz, kedvezőnek mondható, a betegek száma alaposan csökkent általában véve, csupán a kórházak betegforgalma tüntet fel 22 szaporodási esetet, a mely körülményt a súlyos hidegnek, a nyomornak és a táplálékhiánynak lehet betudni. Ápolatott február hóban a városi közkórházban 833, az irgalmasoknál 96, a bányatelepi kórházban 43. Született február havában 97 gyermek, elhalt 78 egyén. Egészségtelen lakás kiürittetett 20 esetben.

— **(Adakozás.)** A havi hegyi kápolna mellett felállítandó kőkeresztre újabb adakoztak Seeh Karolyné ügyvédné 1 frt, Gadó Andrásné, vasuti kalauzné 5 frt.

— **(Megitta a cipő árát)** Schönbereger Sámuel dárdai gazda ember kisebb cipőt kapott, mint a mekkora lába volt; ennek orvosiásául átadta azt Wachst József cipőművésznek, hogy tágítaná ki. Wachst haza felé indult a kapott munkával, de utközben betért egy kocsmába, hol a cipőt 50 krajcárért eladta, s az árát megitta. Sikasztással vádoltatva a kir. törvényszék Wachst Sámuel 5 frt pénzbírságra ítélte, a mit ő azonban inkább leült. Az ítélet jogerős.

— **(A közigazgatás menete)** február havában — a polgármester jelentése szerint — fennakadást nem szenvedett. A közigazgatási iktatóba beérkezett 1789 ügydarab, melyből 1724 lett elintézve; a kapitánysági külön iktatóba beérkezett 1388 ügydarab, ebből elintézett 1311. Bűnügy volt 4, vétség 18, kihágás 45. cselédkönyv kiadott 6, igazolvány 7, iparigazolvány 16, tüzeset volt 2, öngyilkosság 2, letartóztatás 87, kötött utlevéllel kiutasított 39, kísérettel 2. Szállodákban 537 idegen fordult meg. Egy utóállítás alkalmával 3 idegen illetőségű egyén találatot alkalmasság. Február hóban utadoban befolyt 4417 frt 97 kr., vagyis 469 frt 58 krral kevesebb, mint a megelőző év hasonló időszakában. Egy ló és kocsis eltartása február hóban a város területén 36 frtba került, a jövő hónapban bizonyára többre fog kerülni.

— **(A pécsi nőegylet)** évi rendes és tisztújító közgyűlése 1895. évi március hó 24-én délután 3 órakor fog az egyleti helyiség nagytermében megtartatni. A közgyűlés tárgyai: 1. Választmányi jelentés s pénztári kimutatás az elmúlt 1894. évről. 2. A számadások felülvizsgálatára 3 tagú bizottság kiküldése. 3. 1895. évi költségvetés megállapítása. 4. A netán benyújtandó folyamodványok s teendő indítványok feletti határozat-hozatal. 5. Újabb 3 évi időtartamra elnök, két alelnök, pénztáros, gyermekkert-i igazgató, titkár és 60 tagú választmány választása.

— **(Halálozás.)** Özv. Obermeyer Nándorné született Schneider Jozefa f. hó 13-án hosszas betegség után, élte 55-ik évében meghalt.

Pista kedvetlenül hagyja ott a vendéglőt és csendőr társaival a zene hangjai után megy.

Betér a házba. A cigány a csendőrök láttára rögtön leteszi szerszámját, még a szó is torkán akad. A ház ura kijő és szokása szerint a csendőr urakat megvendégszéli óhajta.

Pista megköszöni a szíves jóindulatot, de nem fogadja el, hanem kéri előmutatni az összejevetelt megengedő policiális engedélyt. De biz azt a ház ura előmutatni nem tudta, mert sem keresztelő, sem névnap vagy más efféle titulus most az egyszer nem forgott fenn, csak a véletlen, a mely éppen március 15-ére esett, hogy ennyi jó barátja látogatta meg.

Pista katonásan végez. Nem teketóriáz sokat, hanem a cigányokat azonnali távozásra utasítja és ezután csendőreivel az ebédlőbe lépve szétoszlásra akarja felhívni a vendégeket. De egyszerre majdnem kövé dermed ámulatában, midőn a vendégasztal mellett látja édes anyját, Juliskát és Balog Ferenc uramat.

Elfelelte ő azt is, a mit mondani akart, el minden kötelességét, mert a belépő deli őrmesterben azonnal felismerte anya a gyermekét, jegyes a jegyesét, az após a vőjét.

Pillanat műve alatt az anya, keblére ölelte fiát és Pistát a Juliskáját.

— Fiam! édes gyermekem, csak láthatlak már egyszer.

— Pistám szerelmem te vagy?! és viszontlátásuk édes mámorában majdnem elolvadtak.

A vendég seregnek már tudomása volt, hogy Paláné és Juliska hová és kit siet meglátogatni s örültek a véletlennek, hogy a viszontlátás a volt honvéd, most csendőr, hajdugyerek Pistával véletlenül az ő jelenlétében játszódott le.

Csendőrtársai is tudták, hogy Pista mára anyját és jegyesét várja a mezőtúri csendőrkaszárnya, de a szárnyparancsnok rendelete éppen mára rendelte őt az első szolgálatra.

A házura és urnője pedig majd ki ugrott bő-

— **(Megadóstatott misealapítványok.)** Ma olvasták fel a városi közigazgatási bizottsági ülésen a pénzügyi legfőbb bíróság végérvényes döntvényét, mely szerint a pécsi sz. Ferencrend misealapítványai után az előirt adót tartozik megfizetni.

— **(Gyilkosság.)** Mult február hó 20—21-ike közötti éjjel a Palaj pusztán az istállóban Bonyár Samut halva, Molnár András pedig súlyosan megsebesítve találtak. Az esetről eddig többet tudni nem lehetett, mert a nyomozás érdekében mindent a legnagyobb titokban tartottak. Most azonban a nyomozás befejeztével az egész véres dráma leteltyása előtűnik áll. Folyó évi január hó 1-én Sakovicz Salamon Palaj pusztai bérlő a pusztára állandó éjjeli őrlő felfogadta Molnár András. Molnár teljesítette is egy darabig hiven kötelességét, de nem lévén elegendő meleg ruházata, egy hónap mulva jelentette a bérlőnek, hogy szolgálatát felmondja, mert a hosszú és hideg téli éjszakának kellemetlenségeit tovább nem állhatja ki. Sakovicz beleegyezett Molnár szándékába s úgy intézte el a dolgot, hogy Molnár továbbra is a pusztán maradhat, mint béres, az éjjeli őri szolgálatot pedig felváltva végzik majd a cselédek valamennyien. A bérlő e határozatára a cselédek felzúdultak s erősen hangoztatták, — különösen pedig Pintér Ferenc — hogy a ki éjjeli őrnek kiáll, azt agyon kell csapni. Az ügy azonban később elcsendesedett. Február 20 és 21-ike közötti éjszakán az éjjeli őrség fenti Molnár Andrásra esett, ki 11 óráig fent is volt, de akkor lefeküdt az istállóban, hol még kivüle Bicó György, Leinsteiner Jakab, Kántor Vendel és Bonyár Samu béresek aludtak. Fél tizenkét órakor, midőn már az éji őri elaludt, Pintér Ferenc elhagyva lakását az istállóba jött s az ott álló vasvillával az alvó Donyár Samut, kit Molnár Andrásnak vélt, halántékon szúrta úgy, hogy a vasvilla feje másik részén kijött, mire az eszméletlenül leesett az ágyról. Molnár András felébredve a neszre „Ki az? Ki jár itt?“ kiáltotta, mire Pintér őt is kétszer fejbe ütötte a vasvillával s ezzel tovább állott, a nélkül, hogy Molnár felismerhette volna. A jajgató Molnár hangjára a többi bent alvó béres is felébredt s midőn Molnártól megtudták a történeteket, azonnal vasvillára kapva a gyilkos után iramodtak, de hasztalanul. Időközben fölkeltek Bonyár János pusztai gazdát, kivel is a mindkét még élő áldozatot annak lakására cipelték, hol Bonyár Samu reggel 5 órakor meg is halt, a nélkül, hogy halála előtt egy szót is szólhatott volna. Reggel rögtön jelentést tettek a vasvillái csendőrőrsnek, mely azonnal a helyszínére ment s a nyomozást nagy erélylyel megkezdte. A gyanu először Bicó György és Kántor Vendel béresekre esett, kik azonban hitelt érdemlőleg tisztázták magukat. Ekkor került szóba Pintér Ferenc is, kit szintén elfogtak. Pintér eleinte tagadott mindent s alibijét bizonyítgatta, de a tények ereje alatt később megtört s töredelmes vallomást tett. Pintér f. hó 1-én adták át a siklósi kir. büntető járásbírósnak, hol most megtört lélekkel várja büntetését. Molnár András a súlyosan sebesített béres lábadozó félben van. Hogy

réből az örömtől, ennek a könyben uszó viszontlátás édes érzetének.

Fel is használta az alkalmat a ház gazdája, mert a cigányokat rögtön visszaparancsoltatta, kik látva, hogy a zsandár urak fegyvereiket a sarokba rakva, maguk pedig teljes kényelemben a terített asztalok mellett lakmároznak, az őrmestert pedig ott látják az anyja és Juliskája között ülve, arcán tükrözik vissza a rég óhajtott boldogság. Ugy neki bátorodtak, hogy huztak, a mint csak szívük mélyéből kiszakadhatott: „Megvirrad még valaha.“

A két derék polyák csendőr látva, hogy commandansuk ugy bele éli magát a társaságba, mintha itt is édes szüleinél volna, ettek, ittak, mulattak úgy, mintha sohase lett volna rajtuk az az ijesztő zsandár mundur, a reglementnek pedig híret sem hallottak volna. A kun hazafiak pedig erősen koccintgattak a két polyákkal és a nedű megtette hatását, mert még a csárdásban is próbálkoztak.

Pistának is sok volt a mámorból egyszerre, mert az a boldogság, hogy szeretett édes anyját és Juliskáját itt oldala mellett láthatja, és hozzá az a fesztelen szíves fogadás, az a szíves vendéglátás, az a sok koccintás bizony nem csekély mámorba hozta. Azután ez volt neki első csendőri szolgálata, még bele sem élte magát abba az elszigetelt modorba, melylyel akkoriban a csendőrnek szemben a társadalommal viselkednie kellett, hát bizony ő is rugta a port Juliskájával, hisz oly régen nem táncolt csárdást, hisz oly régen nem simulhatott hozzá Juliskája.

A félrerakott asztalok helyén járta a lassu magyar, utána a friss. A szomszéd termekben pedig danolták azokat a lelkesítő, hazafias nótákat, melyek régen reményben ringatták az elnyomott magyarok szívét. A polyák zsandárok is nekimelegedtek a mulatásnak. Egyet gondoltak Lisznyaival: „Dal, bor, szerelem, ez az élet veleje, legyen szívünk csordultig vele“ — nem adták volna meg tomboló kedvüket ezer parancsnak sem, talán most mulattak először — amugy Isten igazában.

az egész rejtélyes eset ily hamar megoldást nyert a hogy a gyilkos a tett elkövetésétől számított harmadnap alatt kézre került, az a vaizslói csendőrök s különösen pedig Horváth Pál őrzővezető őrmester érdeme, ki tapintatos és erélyes kézzel és fellelő nyitotta le az egész bűnesetet s hozta napvilágra a gyilkosság mozzanatait s fogta el a tettest.

— **(Sorozás.)** A pécsi járásban hétfőn keztek s tegnap fejezték be a sorozást. Az első korosztályból behíva volt 253, alkalmasnak találtatott 55; a második korosztályból 184 közül 25 vált be; a harmadik korosztályból 142 közül 26. Összesen tehát 579 behívott legény közül 106 lett katona.

— **(Dulakodás az erdőben)** 1894. év június 17-én Armbrust Lőrinc földműves a bellyei uradalmi erdőben vadászgatott. Egyszer csak zörgést hall, s látja, hogy Schmidt István erdőőr áll előtte, a ki fegyverét kéri. A vadász Armbrust semmiesetre sem szándékozott fegyverét átadni az erdőőrnek, mire dulakodni kezdtek; Schmidtet letépette a földre, ki a homlokán megsérült, majd puskáját fogta rá, hogy meglövi. Erre Schmidt István felugrott, fogta puskáját, célzott s önvédelemből meglötte Armbrustot. E felett ítélte ma a büntető bíróság, és Zsolnay György főügyészi helyettes beszédének meghallgatása után, a ki Armbrustot hatóság elleni erőszak miatt kérte elítéltetni, míg Schmidtet Istvánt, ki jogos önvédelemben cselekedett felmenteni kérte. Ennek folytán a bíróság Schmidtet Istvánt, ki csak jogos önvédelemből követte el a súlyos testi sértést, felmentette, míg Armbrust Lőrincet, mint hatósági közeg ellen vétőt 2 hónapi fogházra és 100 frt pénzbírságra ítélte. Vádlott felebbezett.

— **(A pécsi jótékony nőegylet)** évi kimutatását vették az elmúlt 1894. évről. Az egyet rendes és pártoló tagjait sorolja fel első sorban, továbbá a karácsonyra adott adományokat és azok adományozóit; végül a pénztári kimutatást; bevétel volt 5076 frt 21 kr, kiadás 4408 frt 87 kr. így a nőegylet tiszta pénztári maradványa az idei évre 667 frt 34 kr, mi igen szép eredmény.

— **(Veszekedő természet)** Ottó János és menyé a mezőn munkálkodtak mult április 27-én, mikor is Eckhardt Antal szopoki lakos, ismert veszekedő természetű ember meleskedni kezdett velök. Többek között rablónak nevezte Ottót, ki azonban nem hogy folytatni akarta volna a veszekedést, el futott, nehogy megüsse őt Eckhardt. De a goromba ember utána futott s egy vaslapáttal súlyos sérülést követett el rajta; ez nem volt elég, még a faluban is ütlegelte. A vizsgálat folyamán kitűnt azonban, hogy a sérülések egy része már azelőtt észlelhető volt Ottó Jánoson, s így a kir. törvényszék csak könnyű testi sértés vétségét állapította meg s Eckhardt Antal 7 napi fogházra, az orvosi és patika költségek megtérítésére ítélte.

— **(Szíves kérelem)** „Március 15-ike” megünneplőéhez: E hazafias ünnepély kedvező alkalommal kínálkozik a pécsi Kossuth-szoborra való

Midőn így javában folyt a mulatság és fogyott a jó buccái bor, a mellékszobából harsány hang kiáltja oda a cigánynak: „Ácsi More, ide mellém, s ide mindenki, a kinek magyar szíve van.”

Egy pillanat alatt tele lett a szoba vendégséggel. Még a két polyák zsandár is előre furakodott az asztalhoz, hogy mi lesz most.

Egyszerre mint egy test lélek rákezd a vendégsereg: „Hazádnak rendületlenül légy híve oh magyar.”

Mit banta Pista, ha az ég föld reá szakad is, ő most testvérei között van, és fujta velök úgy, mint azt a debreceni kollégiumban szabatosan megtanulta.

A két polyák zsandár tudta ugyan, hogy miféle veszedelmes és tiltott nóta járja, de most az egyszer a bor hatalmasabb úr volta a zsandár regulánál. És látva, hogy őrmesterük elől jár a nótába, hát bizony ők is kontráztak hozzá, a cigány pedig sirva kísérte ezt a skartba tett nótát, mintha másnapra már szabad országban virradna fel.

A versszak vége: áldjon vagy verjen sors keze sat. olyan lelkesedésbe tört ki, hogy a ház megrendült bele.

Hajnál felé járt már az idő, midőn egyszerre berohannak a cselédek azzal a hírrel, hogy a házat csendőrök vették körül, s abban a pillanatban beront a csendőrhadnagy három más zsandárral s ott a vendégsereg szemelattára vasra verik Pistát a másik két társával.

Anyja, Juliska ájultan rogyott össze a dolgok láttára. A vendégek pedig, kiknek neveit összeirták egy szálíg, méltatlankodásuknak adtak kifejezést, mire a hadnagy ur csak annyit mondott: csendőri törvényeinket s a szent esküt nem szabad lábbal tiporni.

Ime nem csak a 12 apostol között találkozott áruló, ki Krisztust eladta, hanem azon a puritán tiszta magyar alföldön is találkozott hitvány ember, ki éjfélre már bevitte a hirt Mezőtúrra, hol azonnal intézkedtek, hogy a hűség esküdt hűségű zsandárokat rabbilincsebe tegyék.

Pista tudta, hogy nagyot vétett, kissé korlátozni

gyűjtésre. A gyűjtő-bizottság figyelmét es kikerülvén, mint egyike e szobor indítványozójának, bátorodom társas és magán körű ünneplőket, illetve a rendezőket gyűjtésre felkérni. Talán az akadémiai ifjuság is tehetne ki ünnepele alkalmából a terem-bejáratokhoz e célra gyűjtőperalyeket. Hazafias tisztelettel.

— **(Eljegyzés)** ifj. Ladányi Sándor Draskovich Iván gróf gazdatisztje Baranyasellyén, eljegyezte Petranác Mariskát Baranyasellyéről.

— **(Nyilvános nyugtázás.)** Síriska Andor pécs-belv. tanító a hőmező vásárhelyi inésegnek javára 5 frt és 55 krt gyűjtött. Ezen összeget általunk a „Pesti Napló” szerkesztőségének címére a mai napon pósta utalványon beküldött. Hogy a jószívű adakozókat megnyugtassa, lapunkat kérte föl, hogy első sorban mi nyugtassuk a gyűjtés eredményét. Tekintve a szép és nemes célt, gyűjtő kérésnek készséggel teszünk eleget. — Adakoztak: Síriska Andor 50 krt, Lauber Rezső 20 krt, Azália 10 krt, Z. K. 10 krt, Dollinger András 25 krt, Gábor József 15 krt, T. 10 krt, Cserta Antal 20 krt, S. J. 10 krt, H. K. 10 krt, L. B. 50 krt, K. A. 10 krt, S. J. 10 krt, R. N. 10 krt, G. F. 10 krt, Skrobay István 25 krt, G. J. 10 krt, F. M. 10 krt, P. A. 10 krt, Gazsi I. II. III. IV. V. VI. 10—10 (össz.: 60 krt), R. J. 10 krt, J. Y. 10 krt, K. A. 10 krt, B. N. 10 krt, X. 10 krt, N. N. 40 krt, X. Y. 20 krt, Dömmel N. 10 krt, Zelms Gyula 10 krt, B. J. 20 krt és Murányi József 25 krt. Összesen 5 frt 55 krt.

— **(Posta és távirat statisztikája.)** Pécs sz. kir. városnak az elmúlt 1894. évről. Ékezett közönséges levél 646.800, levelezőlap 246740; érkezett nyomtatvány és áruminta 165880; érkezett díjmentes levél 209400; érkezett ajánlott levél 87340 feladott ajánlott levél 71900. érkezett csomagok 12080, feladott csomag 58780, érkezett pénzes levél 41640, feladott pénzes levél 12320, érkezett utánvétel 24780, érkezett utalvány száma 109250, érkezett utalvány összege 3101204, feladott utalvány száma 75358, feladott utalvány összege 2253158, megbízások darabszáma 1751, a hírlap: előfizetők és a külföldről érkezett hírlapok száma nincs kitűntetve, feladott táviratok száma 36432, érkezett táviratok száma 45441, közvetített táviratok száma 18919, postatakarék és cheque forgalom Pécsen: befizetett: 1687950 frt, kifizetett: 361545 frt.

Iskola a parlamentben

— Kép a jövőből —

Szilágyi Dezső elnök megnyitja az ülést. (Zaj. A képviselők gyorsan elhelyezkednek a padokban.) Elnök fölhívja Molnár Antal, Schober Ernő, Josipovich Géza, gr. Esterházy Kálmán és Percei Béni sedátorokat, hogy mutassák be a rosszak jegyzékét.

kellett volna magát, de hát ember volt ő is, szíve pedig magyar, az ár magával ragadta. Tisztába volt vele, hogy ez volt az első és utolsó csendőri szolgálata.

Még csak elbucszni sem engedte a kemény-szívű hadnagy anyját a gyermekétől. Gyalogszerbe hajtották megláncolva Pistát két társával Mezőtúrra, onnét pedig másnap Nagy-Váradra.

Szentül azt hitte mindenki, hogy ki nem kerüli a golyót, a miért azt az istentelen szózatot merte da-nolni, de mégis tekintetbe vették a sok enyhítő körülményeket, főleg a beszámíthatlanságot (?) s így csak (?) 3 évi sáncfogságra és 6 évig strafkompániában szolgáltatásra ítélték. Pajtásainak pedig szinte kijutott a büntetésből, de enyhébb mértékben.

A vendéglátó házigazdának is meggyúlt a baja, hanem több bihari előkelő uri ember mégis csak kisegítette a hinárból.

Ns. Paláné asszonyom pedig csak türte az Isten csapását és hitt, remélt a jövőben. Juliska azonban gyászba öltözött és gyászba borult szíve is.

Pistát mintha föld nyelte volna el, hirt sem hallottak róla; míg a 66 ik porosz háború lezajlása után otthon termelt, ütött-kopott katonaruhájában.

Az anyának megjött az egyetlene, Juliskának pedig az örök vigasza.

Nemsokára megkoronázták a királyunkat, előtte való nap adta a pap áldását a kitaró hú párra. Másnap 1867. június 8-án már Budapesten nézte özvegy Paláné és Pala Pistáné egy emelvényen amint Pista délecegen mint a hajdusági bandérium vezetője ülte lovát a koronás király előtt.

Midőn a budai honvédszobor leleplezésére az ország minden részéből összesereglettek a 48-as honvédek, a budapesti redout-banketten nagyon éljeneztek egy tagba szakadt jó kinézésű hajdumegyeri uri embert; az asztalnál ülő 48 as pajtásomtló hallottam ezt a históriát és hogy az a derék ember ott az asztalfőnél, a kit éljeneznek Pala Pista.

Bogyó Alajos.

Es megtörténvén, Szilágyi Dezső elnök mély csendben megrovási kalandokban részesíti a rosszakat:

— Lite Gyula képviselő urat felszólítom, hogy ne pödörje a bajuszát.

— Remete Géza képviselő urat kérem, hogy tegye el a fésűjét.

— Sággy képviselő urat felkérem, hogy ne zavarja a csendet.

— Lukács képviselő urat előzetesen is intem, hogy ha felkiáltásokkal zavarja a szónokot, rendre fogom utasítani.

— Veress képviselő urat felkérem, hogy ne vakarja a fülét.

Veress József két középső ujját magasra tartva, szólásra jelentkezik.

— Mit kíván a képviselő ur?

— Kérem én nem csináltam semmit.

— Itt fel van írva a neve; nincs joga az elnökkel konverzálni.

— De kérem az Vörös képviselőtársam volt.

Szilágyi Dezső rátekin a cédulájára; csakugyan tévedett.

— Hát akkor mind az, a mit mondtam, Vörös képviselő urra vonatkozik, javítja ki tévedését az elnök és a képviselő urak csendesen markukba nevetnek.

— Most pedig következik a napirend!

Báró Bánffy Dezső, jelenleg első eminens, mondja fel a leckét.

Bánffy Dezső báró félénken felemelkedik és mint okos és körültekintő deákhoz illik, meghajtja magát a főtanárr előtt, majd a házi tanára, Bekeics Gusztáv felé fordul, a ki kinos aggodalomban lesi őt az írói karzatán.

A lecke nem ment a legjobban; a felét rosszul mondotta a kedves báró, a felét meg kipuskázta a jegyzeteiből.

Podmaniczky Frigyes báró elnöklete alatt visszavonul az iskolaszék és 56 szótöbbséggel a következő bizonyítványt átlitják ki:

Írás-olvasás: Kitűnő.

Magyar nyelv:

Irodalom:

Történelem:

Földrajz:

Közjog:

Egyházi jog:

Retorika:

felmelve

Mindezek alapján: felsőbb osztályba léphet.

Báró Bánffy Dezső pedig kezébe kapván az 56 szótöbbséges bizonyítványt, örömmel balad hazafelé és az uton így vigasztalja magát:

— Ejh. hiszen Demosthenes sem volt mindjárt Cicero

TÁVIRATOK.

— **Az alföldi szociálisták pöre.** (A „Pécsi Figyelő” eredeti távirata.) Hódmező-Vasárhelyen ma vették kezdetüket a perbeszedek. Itélet hirdetés szombaton lesz.

— **Zászlósurak esküje.** (A „Pécsi Figyelő” eredeti távirata.) Az új zászlósurak ma tettek le Bécsben az esküt a király kezébe Bánffy b. miniszterelnök és Jósika b. miniszter jelenlétében. Az aktus után ő felsége Bánffy bárót és az új főrendeket külön kihallgatáson fogadta.

— **Egy gazdag kereskedő halála.** (A „Pécsi Figyelő” eredeti távirata.) Machlup Ede, gazdag fővárosi kereskedő, kinek hatalmas bőr- és steeringyertya gyárt elepei voltak, ma meghalt Budapesten.

— **A német császár nyilatkozata.** (A „Pécsi Figyelő” eredeti távirata.) A párisi Figaro párbeszédet hoz Jules Simon és Vilmos német császár között. „Azt az uralkodót — mondá a császár — a ki nemzetét szándékosan háboruba viszi, örültnek tartom. Nyugodjanak bele a franciák Elzász és Lotharingia elvesztésébe, én a legjobb barátjuk leszek.”

— **Kossuth halálának évfordulója.** (A „Pécsi Figyelő” eredeti távirata.) Híre van, hogy a kormány nem szándékozik akadályt gördíteni a rendezendő Kossuth gyászünnepele elé; de megköveteli, hogy a rendező bizottság ne erőszakoljon ki semmit, ne követelje a színházak bezárását. A tegnap tartott minisztertanácsban a kormány megállapodott; hogy bármiféle erőszakoskodások ellenében a legvégső eszközökhöz fog nyulni.

